

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/52/2025
Identifikačné číslo spisu:	7518202284
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7518202284.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne X.. U. B., narodenej XX. U. XXXX, W., Z. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Milan Sz?ll?ssy, Košice - mestská časť Staré Mesto, Mlynská 28, IČO: 35 570 661, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Bratislava, Dúbravská cesta 14, IČO: 35 919 001, zastúpenej advokátskou kanceláriou ILLEŠ, advokátska kancelária s. r. o., Košice - mestská časť Staré Mesto, Františkánska 5, IČO: 52 082 881, za účasti intervenienta na strane žalovanej Union poisťovňa, a. s., Bratislava, Karadžičova 10, IČO: 31 322 051, o náhradu škody na zdraví, vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 7C/69/2019, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. októbra 2024, č. k. 1Co/16/2024-625, takto

rozhodol:

Dovolenie odmieta.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Intervenient nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“), rozsudkom z 29. júna 2023 č. k. 7C/69/2019-478 v spojení s doplniacím rozsudkom z 20. februára 2024 č. k. 7C/69/2019-590 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni náhradu za bolesť v sume 3 032,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 032,50 eura od 30.11.2018 do zaplattenia a v prevyšujúcej časti žalobu o náhradu bolestného zamietol. Ďalej žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 8 299,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8 299,50 eura od 30.11.2018 do zaplattenia a v prevyšujúcej časti žalobu o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zamietol. Zároveň vyslovil, že žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 13. apríla 2018 domáhala voči žalovanej náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pre závalu v zjazdnosti cestnej komunikácie. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 14. apríla 2016 viedla

motorové vozidlo zn. Mercedes Benz GLK po diaľnici D1, v km 409,9 v smere Košice - Prešov. V danom úseku cestnej komunikácie sa na celej šírke vozovky nachádzala ojedinelá súvislá vrstva vody neznámej hĺbky v dĺžke cca 40 metrov. V dôsledku uvedenej nahromadenej vody v danom úseku cesty sa jej vozidlo stalo neovládateľným, dostalo šmyk a v dôsledku toho narazilo do zadnej časti pred ňou idúceho vozidla Renault jazdiaceho v pravom jazdnom pruhu a zadnej časti pred ňou idúceho vozidla Toyota jazdiaceho v ľavom jazdnom pruhu a následne narazilo do odstaveného vozidla hliadky Policajného zboru SR zn. Volkswagen Golf, ktoré stálo odstavené na pravej krajnici a dokumentovalo predchádzajúcu škodovú udalosť, a následne jej narazilo do zvodidiel na pravej strane vozovky. Nahromadená vrstva vody v mieste dopravnej nehody bola na predmetnej ceste ojedinelá, spôsobila nepredvídateľnosť takejto závary na cestnej komunikácii. V dôsledku vojdenia motorového vozidla do uvedenej súvislej vrstvy nahromadenej vody došlo k strate kontaktu medzi pneumatikami vozidla a vozovkou, dôsledku čoho sa stalo motorové vozidlo neovládateľným, následkom čoho sa vozidlo dostalo do šmyku. Žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela škodu na zdraví, najmä zranenia, triestivú zlomeninu tela stavca L1, pomliaždenie bedrovej chrčtice, pomliaždenie hrudníka, pomliaždenie predkolenia vľavo a predkolenia vpravo. Uvedené poranenia zanechali na jej zdravotnom stave trvalé následky, najmä poúrazové obmedzenia hybnosti chrčtice a plošnú jazvu po operačnom zákroku. Bolesť bola ohodnotená v lekárskom posudku zo dňa 11. apríla 2018 v počte 332,5 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia bolo ohodnotené v lekárskom posudku zo dňa 11. apríla 2018 počte 910 bodov. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyňa sa stala účastníčkou dopravnej nehody dňa 14. apríla 2016 na diaľnici D1 medzi Košicami a Prešovom v smere na Prešov a v dôsledku toho, že v mieste pod mostom medzi obcami V. a S. sa nachádzala veľká kaluž vody, ktorá v iných miestach diaľnice nebola prítomná, aj napriek tomu, že bolo daždivé počasie, resp. že bolo po daždi a práve táto skutočnosť viedla k tomu, že žalobkyňa pri jazde svojím motorovým vozidlom stratila stabilitu vedenia motorového vozidla a narazila do pred ňou idúcich vozidiel, v dôsledku čoho utrpela škodu na zdraví. Nebolo sporné, že takáto mláka bola na diaľnici ojedinelá, teda že sa nejednalo o súvislý stav vozovky. Závary v zjazdnosti diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú také zmeny v zjazdnosti týchto komunikácií spôsobené vonkajšími vplyvmi, ktoré nemôže vodič predvídať ani pri jazde prispôbenej stavebnému stavu komunikácie, poveternostným podmienkam, vlastnostiam vozidla a nákladu, vlastným schopnostiam a iným zjavným okolnostiam. Videozáznamom vyhotovenom v krátkom čase po dopravnej nehode bolo preukázané, že príčinou vzniku škody na zdraví žalobkyne bola záhada v zjazdnosti komunikácie z dôvodu prítomnosti kaluže vody na vozovke, na ktorej sa žalobkyňa dostala do aquaplaningu. Takáto kaluž na diaľnici bola síce ojedinelá, no podľa výpovedí svedkov sa na danom mieste vyskytovala opakovanne po prudšom daždi. O tom, že predmetný úsek bol problematický svedčil aj fakt, že krátko na to žalovaný vybudoval drenáž za účelom odvodnenia predmetného úseku vozovky a úpravy zvodov z mosta. Zodpovednosť žalovanej za vzniknutú škodu bola objektívna, pričom žalovaná v danom prípade nepreukázala okolnosti vylučujúce jej zodpovednosť, teda že nebolo v jeho možnostiach túto záhadu odstrániť, resp. na ňu predpísaným spôsobom upozorniť.

1.2. V danom prípade mal súd prvej inštancie za to, že aj poškodená svojím nedbanlivostným konaním prispela k vzniku škody, a to nedodržaním bezpečnej vzdialenosti za vozidlami jazdiacimi pred ňou, nevenovaním dostatočnej pozornosti premávke a nedostatočným prispôbením rýchlosti poveternostným podmienkam, aj keď jazdila povolenou rýchlosťou. Uvedené skutočnosti vyplynuli z výpovede policajta nachádzajúceho sa na mieste nehody ako aj Odborného vyjadrenia č. 45/2016 H. X.K. W.. Žalobkyňa mohla zabrániť vzniku škody aj vzhľadom k tomu, že iné vozidlá prešli týmto kritickým úsekom bez nehody. Aj za predpokladu, že žalobkyňa nemohla vidieť výstražnú svetelnú signalizáciu na služobnom vozidle, pri dostatočnej pozornosti a venovaní sa riadeniu vozidla si nemohla nevšimnúť spomalenie alebo brzdenie pred ňou idúcich vozidiel, a teda pri dostatočnej vzdialenosti od nich by bolo v jej možnostiach zabrániť kolízii. Na základe uvedeného súd určil mieru zavinenia žalobkyne na vzniku škody v rozsahu 50 %, teda v rovnakom pomere ako u žalovanej. Čo sa týkalo samotnej výšky škody, túto žalobkyňa riadne preukázala predložením lekárskeho posudku, ktorý je zákonným dokladom v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. Pre určenie výšky náhrady za bolesť je potrebné brať do úvahy hodnotu bodu platnú pre rok 2017, kedy bolo ukončené liečenie žalobkyne po nehode (9. novembra 2017) a pre určenie výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je taktiež potrebné brať do úvahy hodnotu bodu platnú pre rok 2017, kedy sa ustálil zdravotný stav žalobkyne.

Náhrada za bolesť tak činí 6 065 eur (332,5 b x 18,24 eura) po zaokrúhlení a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje sumu 16 599 eur (910 b x 18,24 eura) po zaokrúhlení. Vzhľadom na mieru zavinenia jednotlivých strán konania na vznik škody, súd priznal žalobkyni náhradu za bolesť vo výške 3 032,50 eura (50 % zo sumy 6 065 eur) a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 8 299,50 eura (50 % zo sumy 16 599 eur) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

1.3. Súd prvej inštancie zamietol návrh na vykonanie dokazovania výsluchom svedka, Š. O., nakoľko sa tento opakovane napriek predvolaniu nedostavil na pojednávanie a súd mal k dispozícii jeho výpoveď v priestupkovom konaní. Súd taktiež nevykonal dokazovanie vyžiadaním si zdravotnej dokumentácie žalobkyne, nakoľko intervenient nespochybnil lekársky posudok právne relevantným spôsobom, a to predložením súkromného znaleckého posudku a ani zabezpečenie znaleckého posudku nenavrhol. V prípade bodového hodnotenia bolestného tento dôkaz nenavrhol ani po tom, čo mu bola predložená prepúšťacia správa žalobkyne z nemocnice. Dlh vzniknutý z dôvodu náhrady škody je dlhom, ktorého zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu alebo nevyplýva z dohody účastníkov, a preto je dlžník podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Za prvú výzvu na náhradu škody súd považoval až doručenie žaloby žalovanej, preto sa žalovaná dostala do omeškania nasledujúci deň, t. j. od 30. novembra 2018. Súd teda priznal žalobkyni zákonný úrok z omeškania od 30. novembra 2018. K uvedenému dňu bola základná úroková sadzba ECB vo výške 0 %, a preto zákonný úrok z omeškania predstavuje sadzbu 5 % p.a. Preto žalobu v časti úrokov z omeškania od 15. apríla 2018 do 29. novembra 2018 zamietol.

1.4. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola čo do samotného základu nároku úspešná, pričom rozhodnutie o miere spoluzavinenia záviselo od úvahy súdu. Z tohto dôvodu súd priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že pri výpočte trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať zo súdom priznanej sumy. Doplniacim rozsudkom č. k. 7C/69/2019-590 z 20. februára 2024 súd prvej inštancie zaviazal žalovanú a intervenienta nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že v rozsahu plnenia jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Proti rozsudku vo veci samej v zákonnej lehote podali odvolania obe sporové strany, ako aj intervenient na strane žalovanej.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 22. októbra 2024 č. k. 1Co/16/2024-625 potvrdil rozsudok v spojení s doplniacim rozsudkom vo veci samej (výrok I.), zmenil rozsudok v spojení s doplniacim rozsudkom vo výroku o trovách konania tak, že žiadna zo strán ako aj intervenient nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania (výrok II.) a žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok III.)

2.1. Krajský súd uviedol, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nebolo možné mať pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie a neboli zistené žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo porušenie práva na spravodlivý proces vo vzťahu k stranám sporu ani vo vzťahu k intervenientovi na strane žalovanej.

2.2. V konaní nebolo sporné, že na cestnej komunikácii v mieste dopravnej nehody sa nachádzala rozsiahla súvislá vrstva vody v celej šírke vozovky v dĺžke cca 40 metrov s neznámou hĺbkou. Aj keď v čase dopravnej nehody pršalo a vozovka bola mokrá, nenachádzali sa na nej súvislé vrstvy vody, ako tomu bolo práve v mieste dopravnej nehody. Práve okolnosti, kedy sa na predmetnej cestnej komunikácii nenachádzali obdobné a časté súvislé vrstvy nahromadenej vody, ale uvedená nahromadená vrstva vody v mieste dopravnej nehody bola na predmetnej ceste ojedinelá, spôsobila nepredvídateľnosť takejto závary na cestnej komunikácii. K nepredvídateľnosti uvedenej závary taktiež prispela aj skutočnosť, že vozovka bola v celom rozsahu v dôsledku dažďa síce mokrá, ale inak riadne zjazdná, a preto nebolo možné predvídať v danom mieste pomerne hlbokú súvislú vrstvu nahromadenej vody,

nakoľko táto vizuálne splývala s mokrým povrchom vozovky, resp. nebolo možné odhadnúť vyššiu hĺbku tejto súvislej vrstvy nahromadenej vody. V dôsledku vojdenia motorového vozidla do uvedenej súvislej vrstvy nahromadenej vody došlo k strate kontaktu medzi pneumatikami vozidla a vozovkou, v dôsledku čoho sa stalo motorového vozidlo neovládateľným, pretože pneumatiky v dôsledku straty kontaktu s vozovkou neboli schopné preniesť dostatočne pozdĺžne ani bočné sily, následkom čoho sa vozidlo dostalo do šmyku (tzv. aquaplaning). Uvedená súvislá vrstva vody v inkriminovanom mieste dopravnej nehody teda nepochybne napĺňa všetky pojmové znaky závady v zjazdnosti diaľnice definované ust. § 12 ods. 2 vyhlášky č. 35/1984 Zb., nakoľko išlo o zmenu v zjazdnosti komunikácie spôsobenú vonkajšími vplyvmi, ktoré nemohol vodič predvídať ani pri jazde prispôbenej stavebnému stavu komunikácie a poveternostným podmienkam. Uvedené preukázalo odborné vyjadrenie H. Q. B., ktoré ako technickú príčinu dopravnej nehody určuje neočakávanú prekážku na diaľnici D1, ktorá nebola nijako označená a bola tvorená súvislou vrstvou vody po celej šírke diaľnice, do ktorej sa dostalo vozidlo žalobkyne a v dôsledku toho sa stalo neovládateľným. V danom prípade bola daná zodpovednosť za škodu žalovanej. Podľa § 9 ods. 1 cestného zákona závady v zjazdnosti diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú bez prieťahov povinní odstraňovať ich správcovia. Správcovia sú povinní vykonávať pravidelné kontroly bezpečnosti pozemných komunikácií, ktoré sú súčasťou transeurópskej cestnej siete a prieskumy možného vplyvu prác na týchto pozemných komunikáciách na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Podľa § 9a ods. 2 cestného zákona správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií však zodpovedajú za škody, ktoré vznikli užívateľom týchto komunikácií a ktorých príčinou boli závady v zjazdnosti, okrem prípadu, že preukážu, že nebolo v medziach možností tieto závady odstrániť, ani na ne predpísaným spôsobom upozorniť. Predmetné ustanovenie § 9a ods. 2 cestného zákona upravuje objektívnu zodpovednosť správcov diaľnic za škodu, ktorá vznikla užívateľom týchto komunikácií a ktorá bola zapríčinená závadou v zjazdnosti komunikácie. Predpokladmi uvedenej objektívnej zodpovednosti za škodu podľa citovaného ustanovenia sú teda existencia závady v zjazdnosti komunikácie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi závadou v zjazdnosti cestnej komunikácie a vznikom škody. V prípade vzniku škody na zdraví žalobkyne boli naplnené všetky obligatórne predpoklady zodpovednosti správcu diaľnice za škodu.

2.3. Žalovaná sa uvedenej zodpovednosti bránila tvrdením, že predmetný úsek bol označený a že nebolo v moci žalovanej v čase prudkého privalového dažďa vodu na ceste odstrániť. Predmetná prekážka však nebola riadne označená. Žalovaná síce tvrdila, že predmetný úsek bol označený svetelným signalizačným zariadením na motorovom vozidle policajného zboru, uvedené policajné vozidlo sa však nachádzalo až za samotnou prekážkou, čo v žiadnom prípade nemožno považovať za riadne označenie prekážky v zjazdnosti. Vykonaným dokazovaním bol navyše potvrdený dlhodobý predchádzajúci pravidelný výskyt tejto závady v zjazdnosti presne v danom úseku diaľnice, ku ktorému dochádzalo pri intenzívnom daždi. Vzhľadom k tomu, ako aj vzhľadom k povinnosti správcov pozemných komunikácií vykonávať pravidelné kontroly bezpečnosti pozemných komunikácií, ktoré sú súčasťou transeurópskej cestnej siete nemohlo ujsť kontrole a pozornosti žalovanej, že takáto záhada v zjazdnosti v danom úseku diaľnice pravidelne vzniká. Bolo preto v možnostiach žalovanej túto záhadu odstrániť alebo na ňu minimálne predpísaným spôsobom upozorniť. Objektívna možnosť žalovanej odstrániť predmetnú záhadu vyplývala z toho, že krátko po dopravnej nehode žalovaná práve v danom mieste opravila odvodňovacie zariadenie na vozovke a táto záhada v tomto mieste už odvtedy nevznikla.

2.4. K určeniu rozsahu spoluzavinenia žalobkyne odvolací súd hodnotil jej konanie z hľadiska ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka, ktoré zakotvuje všeobecnú preventívnu povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo (neminem laedere). Táto povinnosť je vyjadrená slovami, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ide o ochranu života a zdravia, o ochranu majetku, o ochranu prírody a ochranu životného prostredia. Tieto statky sú, prirodzene, chránené aj inými ustanoveniami, či už Občianskeho zákonníka alebo iných právnych predpisov, ktoré s porušením povinností pri ochrane týchto statkov spájajú určité zodpovednostné následky. Toto ustanovenie upravuje prípad, keď škodu síce spôsobila iná osoba (škodca - zodpovednostný subjekt), ale súčasne bola spôsobená aj zavinením poškodeného. Odvolací súd hodnotil spoluzavinenie žalobkyne z hľadiska § 441 Občianskeho zákonníka. Vychádzal z toho, že ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje zavinenie poškodeného sa použije tak v

případoch všeobecnej zodpovednosti za spôsobenú škodu založených na princípe predpokladaného zavinenia (§ 420 OZ), ako aj v prípadoch osobitnej zodpovednosti (napr. zodpovednosti za škodu spôsobenú dopravnými prostriedkami), keď ide o zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie (§ 427 a § 428 OZ). Prevádzkovateľ sa teda môže zbaviť zodpovednosti v prípade, ak je škoda spôsobená zavinením poškodeného. Odvolací súd pre účely posúdenia rozsahu zodpovednosti a zavinenia žalobkyne ako poškodenej vychádzal predovšetkým z Odborného vyjadrenia č. 45/2016 znalca H. X. W., ktorý za priamu technickú príčinu dopravnej nehody označil techniku jazdy vodičky U. B., t. j. žalobkyne, ktorá vzhľadom na aktuálnu rýchlosť ňou riadeného vozidla nedodržala stanovenú bezpečnú vzdialenosť za pred ňou jazdiacim vozidlom ako to stanovuje zákonná norma upravujúca podmienky premávky vozidiel na pozemných komunikáciách. Pri analyzovaní techniky jazdy žalobkyne bolo znalcom zistené, že táto počas jazdy na diaľnici na mokrom povrchu vozovky sa priblížila nebezpečne za pred ňou jazdiace vozidlá, a keď vodič vpredu jazdiaceho vozidla reagoval znížením rýchlosti vzhľadom na aktuálny vývoj situácie - pokrytý povrch vozovky súvislou vrstvou vody, táto vodička už nebola schopná prijať opatrenia pre bezpečné odvrátenie hroziaceho nárazu jej vozidla do zadnej časti pred ňou jazdiaceho vozidla. Ak by žalobkyňa bola dodržala požadovanú vzdialenosť medzi za sebou jazdiacimi vozidlami, bola by si technicky zabezpečila podmienky pre lepší rozhľad pred vozidlo, ako aj vytvorila podmienky pre bezpečné zníženie rýchlosti jazdy ak pred ňou jazdiace vozidlo zníži svoju rýchlosť jazdy. Podľa platných pravidiel cestnej premávky sú vozidlá idúce vzadu povinné rešpektovať vozidlá idúce pred nimi, v prípade že predné vozidlo pribrzdzuje, zadné vozidlá sú povinné na takéto znamenie reagovať a sú zodpovedné za prispôbenie jazdy svojho vozidla vozidlu idúcemu pred nimi. Za podstatnú príčinu vzniku dopravnej nehody po technickej stránke bolo tak možné označiť techniku jazdy žalobkyne, ktorá nedodržala stanovenú bezpečnú vzdialenosť za pred ňou jazdiacim vozidlom, pričom porušenie tejto povinnosti viedlo k reálnemu stretu vozidla žalobkyne s vozidlami jazdiacimi pred ňou a k spôsobeniu škody na zdraví žalobkyne. Na základe uvedených dôvodov dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, a to že škoda bola zavinená aj porušením právnej povinnosti poškodenej, teda žalobkyne, ktorá nedodržala stanovenú bezpečnú vzdialenosť za pred ňou jazdiacim vozidlom, preto za spôsobenú škodu zodpovedá aj samotná poškodená, t. j. žalobkyňa, aj keď v zmysle vyššie uvedeného druhou podstatnou a rovnako významnou príčinou vzniku tejto dopravnej nehody bol konkrétny vyššie popísaný nevyhovujúci stav vozovky v úseku dopravnej nehody, za ktorý zodpovedá žalovaná.

2.5. K námietke žalobkyne v odvolaní, že súd prvej inštancie neprimerane prísne právne posúdil krátenie náhrady škody na zdraví v rozsahu 50 % titulom spoluviny žalobkyne; odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že hoci pomer akým poškodený znáša spôsobenú škodu podľa § 441 Občianskeho zákonníka súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Určenie miery spoluzodpovednosti má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch, ktoré by objasnili, akým spôsobom sa okolnosti spočívajúce v konaní poškodeného (žalobkyne) podieľali na vzniku škody. Záver súdu prvej inštancie o 50 % spoluúčasti žalobkyne na vzniku škody založený na porušení právnej povinnosti žalobkyne spočívajúcej v nedodržaní stanovenej bezpečnej vzdialenosti za pred ňou jazdiacim vozidlom, zodpovedá kritériám preskúmateľnosti a zásade spravodlivosti, pretože ak by žalobkyňa dodržala bezpečnú vzdialenosť za pred ňou jazdiacim vozidlom, bola by si technicky zabezpečila podmienky pre lepší rozhľad pred vozidlo, ako aj vytvorila podmienky pre bezpečné zníženie rýchlosti jazdy ak pred ňou jazdiace vozidlo znížilo svoju rýchlosť jazdy. Žalobkyňa technikou svojej jazdy, t. j. nedodržaním stanovenej bezpečnej vzdialenosti za pred ňou jazdiacim vozidlom, podstatnou mierou prispela k vzniku škodlivému následku. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie, ktoré v tomto rozsahu neboli v odvolaní žalobkyne spochybnené, a ktorými je odvolací súd viazaný, plne podporujú na jednej strane síce prísne zohľadnenie spoluúčasti žalobkyne na vzniku škody na jej zdraví, ale v spravodlivej miere prihliadajú na rezignáciu žalobkyne na prevenčnú povinnosť.

2.6. Obranu intervenienta na strane žalovanej v odvolaní spočívajúcu v údajnom preklepe v podaní zo dňa 4. novembra 2022, kde chcel navrhnúť vykonanie znaleckého dokazovania, nemožno hodnotiť inak ako účelovú s cieľom ospravedlniť pasivitu v konaní pred súdom prvej inštancie v tomto smere. Nakoľko intervenient nenavrhol v konaní vypracovať znalecký posudok, súd prvej inštancie vzhľadom

na zásadu kontradiktórnosti konania vyjadrenú v článku 8 a § 185 CSP, nemohol sám z vlastnej iniciatívy nariadiť znalecké dokazovanie. Preto súd nemal inú možnosť, ako považovať lekárske posudky za správne, nakoľko ich správnosť nebola relevantným zákonom predpokladaným spôsobom spochybnená. V tomto smere sú odvolacie námietky intervenienta bezpredmetné.

2.7. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 251/2004, III. ÚS 209/2004, II. ÚS 200/2009 a pod.). Na ďalšiu argumentáciu strán, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. V časti rozhodovania o náhrade trov konania sa odvolací súd nestotožnil s argumentom súdu prvej inštancie, že pri rozhodovaní o trovách konania treba vziať zreteľ na skutočnosť, že úspech žalobkyne v konaní bol závislý od úvahy súdu ohľadom posúdenia miery jej zavinenia na predmetnej dopravnej nehode, ako aj, že v konaní v ktorom súd prvej inštancie rozhodol, že žalobkyni bola spôsobená škoda na zdraví a priznaná jej náhrada odhládnuť od výšky, ktorú požadovala v žalobcom petite, je úspech žalobkyne v konaní 100 %, avšak iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). V prejednávanej veci žalobkyňa nebolo možné považovať za plne procesne úspešnú podľa § 255 ods. 1 CSP, teda za sporovú stranu, ktorá mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku, pretože žaloba vychádzala z toho, že žalobkyňa nenesie žiadne spoluzavinenie na predmetnej dopravnej nehode a vzniknutej škode, pričom súd prvej inštancie v zhode s odvolacím súdom uzavrel, že toto spoluzavinenie žalobkyne je dané v rozsahu 50 %, a preto nie je namieste úvaha, že výška priznaného plnenia závisela len do úvahy súdu. Výška plnenia bola v konečnom dôsledku ovplyvnená práve zisteným podielom žalobkyne na dopravnej nehode, ktorý bol síce s prihliadnutím na všetky preukázané okolnosti stanovený úvahou súdov, ale táto okolnosť sa netýka len samotného plnenia, ale konkrétnych hmotnoprávných okolností, ktoré spoluurčujú rozsah zúčastnených subjektov (osôb) na okolnosti, z ktorej sa odvodzuje nárok na náhradu škody, teda v danom prípade na predmetnej dopravnej nehode. Výška plnenia, ktoré na základe takto zistených okolností poškodenej žalobkyni patrí, je v tomto kontexte sekundárnou záležitosťou, ktorá je od základu nároku sekundárne odvodená. Inými slovami úvahy súdu prvej inštancie v otázke náhrady trov konania by boli namieste vtedy, ak by uplatnené nároky v žalobe boli plne dôvodné čo do základu, teda bez toho, aby právne významnú úlohu hralo spoluzavinenie žalobkyne a bolo by potrebné úvahou súdu určiť len výšku odškodnenia napríklad v rovine bolestného alebo sťaženie spoločenského uplatnenia. V zmysle vyššie uvedeného je však v prejednávanej veci situácia iná, pretože nárok žalobkyne z hľadiska hmotnoprávneho bol dôvodný len do rozsahu 50 %. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o trovách konania zmenil a žiadnej zo sporových strán ako aj intervenientovi nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania pri aplikácii § 255 ods. 2 CSP, nakoľko každá zo strán ako aj intervenient mali rovnakú mieru úspechu i neúspechu v tomto konaní, teda 50 %, čo je dôvodom na nepriznanie nároku na náhradu trov prvoinštančného konania. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 CSP, vychádzajúc z pomeru úspechu strán v odvolacom konaní. V odvolacom konaní žiadna zo strán (odvolateľov) nedosiahla to čoho sa odvolaním domáhala, preto žiadnej zo strán nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu voči výroku I. v zamietavej časti, výroku II. a výroku III. podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a), § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila § 420 písm. f) CSP tým, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený. Odvolací súd nereagoval v odôvodnení rozhodnutia na zásadné a

konkrétne odvolacie námietky žalobkyne a nedal jej na nich jasnú a zreteľnú odpoveď. Žalobkyňa v odvolaní napadla závery súdu prvej inštancie, ktorý aplikáciu ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka v prípade žalobkyne založil na porušení troch právnych povinností, a to porušení právnej povinnosti venovať dostatočnú pozornosť cestnej premávke, porušení právnej povinnosti dostatočne prispôbiť rýchlosť poveternostným podmienkam a porušení právnej povinnosti dodržať bezpečnú vzdialenosť za pred ňou idúcim vozidlom. Žalobkyňa v prípade údajného porušenia právnej povinnosti venovať dostatočnú pozornosť cestnej premávke namietala, že žiadne takéto jej konanie nebolo v konaní preukázané a nevyplýva zo žiadneho dôkazu. Pri údajnom porušení právnej povinnosti dostatočne prispôbiť rýchlosť poveternostným podmienkam žalobkyňa namietala, že nemala povinnosť prispôbiť rýchlosť závaďe v zjazdnosti (v tomto prípade ojedinelému miestu vody stojacej na vozovke), pretože tá je zo svojej podstaty nepredvídateľná, ako to vyplýva z Vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov. Opäť porušenie takejto právnej povinnosti nevyplývalo zo žiadneho dôkazu. Pri údajnom porušení právnej povinnosti dodržať bezpečnú vzdialenosť za pred ňou idúcim vozidlom žalobkyňa v odvolaní vzniesla zásadný argument, podľa ktorého strata kontroly zo strany žalobkyne nad jej vozidlom nebola spôsobená nedodržaním bezpečnej vzdialenosti za pred ňou idúcim vozidlom, ale práve nájazdom jej vozidla do kaluže vody, teda práve v dôsledku výskytu závaďy v zjazdnosti komunikácie. Táto skutočnosť je napokon jasne konštatovaná aj v Odbornom vyjadrení č. 45/2016 H.. X. W., ktorý síce označiť ako technickú príčinu vzniku dopravnej nehody nedodržanie bezpečnej vzdialenosti zo strany žalobkyne za pred ňou idúcim vozidlom, zároveň však uviedol, že k strate kontroly nad vozidlom v prípade žalobkyne došlo práve v dôsledku nájazdu jej vozidla do kaluže vody, teda práve v dôsledku výskytu závaďy v zjazdnosti komunikácie. Okrem toho žalobkyňa v odvolaní záver znalca H. W. o technickej príčine vzniku dopravnej nehody namietala tým, že tento bol podstatne ovplyvnený nesprávnym záverom znalca, že predmetnú kaluž vody nebolo možné vzhľadom na aktuálne počasie pri technickom posudzovaní deja označiť ako neočakávanú a náhlu prekážku. Zároveň žalobkyňa vo vzťahu k porušeniu povinnosti dodržať bezpečnú vzdialenosť pred ňou idúcim vozidlom v odvolaní namietala, že aj v prípade, ak by porušila právnu povinnosť dodržať bezpečnú vzdialenosť pred ňou idúcim vozidlom, samotnou príčinou straty kontroly nad vozidlom, následného priebehu dopravnej nehody a poškodenia zdravia žalobkyne nebolo toto porušenie právnej povinnosti; ale strata kontroly nad vozidlom v dôsledku nájazdu do kaluže, teda v dôsledku výskytu závaďy v zjazdnosti na diaľnici. Ak by bol v tomto prípade aj naplnený zákonný obligatórny predpoklad zodpovednosti za škodu v podobe porušenia právnej povinnosti, chýba naplnenie ďalšieho obligatórneho predpokladu zodpovednosti, a to príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a následným vznikom škody, pretože príčinou nebolo porušenie právnej povinnosti, ale výskyt závaďy v zjazdnosti na diaľnici. Inými slovami, ak by sa v predmetnom úseku diaľnice nevyskytovala závaďa v zjazdnosti (rozsiahla súvislá a hlboká kaluž vody), aj v prípade porušenia povinnosti dodržať bezpečnú vzdialenosť pred ňou idúcim vozidlom, by žalobkyňa nestratila kontrolu nad svojim vozidlom a nedošlo by ku vzniku škody. A aj prípadné porušenie povinnosti žalobkyne dodržať bezpečnú vzdialenosť pred ňou idúcim vozidlom bolo napokon vyvolané práve závaďou v zjazdnosti, nakoľko pred ňou idúce vozidlo náhle spomalilo práve v dôsledku výskytu závaďy v zjazdnosti. Rovnaký záver o chýbajúcom zákonnom predpoklade príčinnej súvislosti medzi konaním žalobkyne a vznikom škody vyplýval aj z Odborného vyjadrenia č. 33/2017 H.. Q. B.Z., ktorý prijal v tomto smere jednoznačný záver. Podľa tohto znalca bola z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody neočakávaná prekážka na diaľnici, ktorá nebola nijako označená a ktorá bola vytvorená súvislou vrstvou vody po celej šírke diaľnice, do ktorej sa dostalo vozidlo žalobkyne, čo spôsobilo jeho neovládateľnosť. Žalobkyňa v tomto smere uviedla aj odvoláciu námietku, že súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s odlišnými závermi Odborného vyjadrenia č. 45/2016 H.. X. W. a Odborného vyjadrenia č. 33/2017 H.. Q. B., v otázke technickej príčiny dopravnej nehody.

3.2. Odvolací súd žiadnym spôsobom však nereagoval na štyri zásadné odvolacie argumenty žalobkyne, ktoré porušenie tejto povinnosti, resp. jej príčinnú súvislosť so vznikom škody vyvracajú, a to:

1) v Odbornom vyjadrení č. 45/2016 H.. X. W., je ako technická príčina vzniku dopravnej nehody uvedené nedodržanie bezpečnej vzdialenosti zo strany žalobkyne pred ňou idúcim vozidlom, znalec zároveň uvádza, že k strate kontroly nad vozidlom zo strany žalobkyne došlo práve v dôsledku nájazdu jej vozidla do kaluže vody, teda práve v dôsledku výskytu závaďy v zjazdnosti komunikácie,

2) záver znalca H. W. o technickej príčine vzniku dopravnej nehody je zásadne ovplyvnený nesprávnym záverom znalca, že predmetnú kaluž vody nie je možné vzhľadom na aktuálne počasie pri technickom posudzovaní deja označiť ako neočakávanú a náhlu prekážku. Znalec teda existenciu závady v zjazdnosti diaľnice vôbec nebral do úvahy pri zvažovaní záveru o technickej príčine dopravnej nehody a preto dospel k nesprávnemu záveru. Sám odvolací súd pritom potvrdil, že na ceste závada v zjazdnosti komunikácie jednoznačne bola;

3) medzi prípadným porušením právnej povinnosti dodržať bezpečnú vzdialenosť zo strany žalobkyne za pred ňou idúcim vozidlom a následným vznikom dopravnej nehody chýba prvok priamej príčinnej súvislosti, pretože príčinou straty kontroly nad vozidlom a následným vznikom dopravnej nehody nebolo toto prípadné porušenie právnej povinnosti, ale strata kontroly nad vozidlom v dôsledku nájazdu do kaluže, teda v dôsledku výskytu závady v zjazdnosti na diaľnici;

4) Odborné vyjadrenie č. 33/2017 znalca H. Q. B.É. záver o príčine dopravnej nehody spočívajúcej v nedodržaní bezpečnej vzdialenosti za pred žalobkyňou jazdiacim vozidlom vyvracia, pretože za príčinu dopravnej nehody určil neočakávanú prekážku na diaľnici, ktorá nebola nijako označená a ktorá bola vytvorená súvislou vrstvou vody po celej šírke diaľnice, do ktorej sa dostalo vozidlo žalobkyne, čo spôsobilo jeho neovládateľnosť. Odvolací súd sa pritom nijako nevysporiadal s protichodnosťou záverov oboch odborných vyjadrení.

3.3. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že tento sa žiadnym spôsobom nezaoberal vyššie uvedenými odvolacími argumentmi žalobkyne, hoci išlo o zásadné argumenty, z ktorých každý jeden spochybňuje záver o spoluvine žalobkyne na vzniku škody. Aj keď sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia zaoberal otázkou porušenia právnej povinnosti zo strany žalobkyne dodržať bezpečnú vzdialenosť za pred ňou idúcim vozidlom, obsah jeho argumentácie v tomto smere nereagoval na povahu odvolacích námietok žalobkyne a ani ich nijako nevyvrátil.

3.4. Dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila § 420 písm. f) CSP tým, že rozpornosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu spočíva v tom, že súd bral ako rovnocenný podklad svojho skutkového a právneho posúdenia veci závery oboch odborných vyjadrení, a to Odborného vyjadrenia č. 45/2016 H. X. W. a Odborného vyjadrenia č. 33/2017 H. Q. B.Z., ohľadom technickej príčiny dopravnej nehody. Závery týchto odborných vyjadrení však nie sú vzájomne sa dopĺňujúce, ale sú protichodné a vzájomne si odporujúce. Je to zrejmé jednak zo záverov týchto odborných vyjadrení ale aj z rôznych postupov, ktorým znalci dospeli k svojim záverom. V tomto smere sú závery odvolacieho súdu jednoznačne protichodné a protirečivé. Odvolací súd pri hodnotení dôkazov postupoval svojvoľne, nakoľko bez akéhokoľvek vysvetlenia svoje rozhodnutie založil na protichodných zisteniach a záveroch rôznych dôkazov. Uvedeným postupom došlo rovnako k zásahu žalobkyne do práva na spravodlivý proces.

3.5. Dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila taktiež § 421 ods. 1 písm. a) CSP tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku príčinnej súvislosti v prípade aplikácie ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka na konanie žalobkyne. Predpokladom zníženia náhrady škody podľa § 441 Občianskeho zákonníka bolo, že konanie poškodeného napĺňa všetky obligatórne zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu uvedené v § 420 Občianskeho zákonníka u poškodeného je potrebné vziať do úvahy len také konanie, ktoré splňa všetky predpoklady zodpovednosti za škodu, t. j. musí byť preukázané, že poškodený sa dopustil protiprávneho konania a že práve toto jeho protiprávne konanie bolo príčinou vzniku škody. Preto ak chce konajúci súd aplikovať ustanovenie o spoluzavinení poškodeného, nevyhnutne sa musí vysporiadať zo všetkými obligatónnymi predpokladmi zodpovednosti za škodu spôsobenú protiprávnym konaním. Či na strane poškodeného došlo zo skutkového i právneho hľadiska k ich naplneniu, a to vrátane existencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním poškodeného a následným vznikom škody. Odvolací súd založil posúdenie spoluviny žalobkyne na tom, že žalobkyňa sa dopustila porušenia právnej povinnosti dodržať bezpečnú vzdialenosť za pred ňou idúcim vozidlom. Porušenie tejto povinnosti konštatuje Odborné vyjadrenie č. 45/2016 H. X. W., na druhej strane ho vyvracia Odborné vyjadrenie č. 33/2017 H. Q. B., podľa ktorého nie je možné technicky stanoviť ani polohu ani rýchlosť vozidiel pred zrážkou. Aj keby sme však napriek tomu brali za relevantný v tomto smere záver odborného vyjadrenia H. W., tento síce z technického hľadiska konštatuje porušenie tejto právnej povinnosti, avšak zároveň uvádza, že k strate kontroly nad vozidlom v

pripade žalobkyne došlo práve v dôsledku nájazdu jej vozidla do kaluže vody, teda v dôsledku výskytu závady v zjazdnosti komunikácie.

3.6. Teda bezprostrednou priamou príčinou nehody by ani v tomto prípade nebolo nedodržanie bezpečnej vzdialenosti žalobkyne pred ňou idúcim vozidlom, ale touto bezprostrednou a priamou príčinou aj v tomto prípade bol nájazd vozidla žalobkyne do rozsiahlej kaluže vody teda výskyt závad v zjazdnosti komunikácie. Ak by aj žalobkyňa porušila právnu povinnosť dodržať bezpečnú vzdialenosť pred ňou idúcim vozidlom, vzťah príčinnej súvislosti medzi touto skutočnosťou a následným vznikom škody by nebol priamy, ale len sprostredkovaný.

3.7. Odvolací súd tak založil svoj záver o spoluvine žalobkyne na vzťahu príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a škodlivým následkom, ktorý nebol priamy, ale len sprostredkovaný. To je v rozpore s ustálenou súdnou praxou, podľa ktorej „zodpovednosť za škodu nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (právny otázka).“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/126/2009 z 30.06.2010).

3.8. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodila aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Odvolací súd nezohľadnil pri aplikácii ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka všetky skutkové okolnosti tohto konkrétneho prípadu a neporovnal všetky okolnosti tohto konkrétneho prípadu, ktoré mali vplyv na výsledok spočívajúci vo vzniku dopravnej nehody. „Pri aplikácii ustanovenia § 441 OZ by konečná úvaha o tom, nakoľko sa na spôsobení škody podieľali jednotlivé zainteresované strany, a teda v akom rozsahu za škodu zodpovedajú, závisí vždy od všetkých skutkových okolností konkrétneho prípadu a od porovnania všetkých okolností, ktoré mohli a mali vplyv na výsledok (právna otázka).“ Táto právna otázka nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu v tomto smere riešená. Obdobný právny názor však pri aplikácii ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka zaujal Nejvyšší soud České republiky (Uznesenie Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25Cdo/1292/2006, 25Cdo/1293/2006 zo dňa 22.05.2008).

3.9. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu za bolesť ešte v sume 3 032,50 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 3 032,50 eura od 30.11.2018 do zaplatenia, aby dovolací súd uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 8 299,50 eur s 5 % úrokom z omeškania od 30.11.2018 do zaplatenia, ďalej aby žalobkyni priznal voči žalovanej právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 % a právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % a právo na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu vyjadrila a navrhla, aby dovolací súd dovolanie v celom rozsahu odmietol ako neprípustné a zaviazal žalobkyňu povinnosťou nahradiť trovy dovolacieho konania vo výške 100 %. Intervenient sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

10. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolateľka vyvodila prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, kde namietla nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, svojvôľu súdu pri hodnotení dôkazov a protichodnosť záverov odborných vyjadrení znalcov.

15. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že z obsahu spisu a rozhodnutí oboch nižších súdov nevyplýva existencia procesnej vady, ktorú by bolo možné subsumovať pod ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutia súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu spĺňajú požiadavky na riadne a zrozumiteľné odôvodnenie a nevykazujú znaky arbitrárnosti či nepreskúmateľnosti.

16. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že nižšie súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritórne vo veci samej rozhodli. Odvolací súd sa v rámci svojho preskúmania dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými

a právnymi otázkami, ktoré boli v konaní nastolené, ako aj s konkrétnymi odvolacími námietkami žalobkyne. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, z akých dôvodov, na základe akých dôkazov a ktorých právnych úvah dospel k svojmu záveru, pričom jeho hodnotenie skutkového stavu je presvedčivé a podložené logickým myšlienkovým sledom. V spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré v podstatných bodoch nadviazal, tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu ucelený, zrozumiteľný a vnútorne konzistentný celok, ktorý spĺňa zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutí podľa § 393 CSP.

17. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľka sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu nižšími súdmi splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

19. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľky treba zdôrazniť, že dovolaním nie je zásadne možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov. Napadnúť možno len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

20. Dovolací súd k uvedenému udáva nasledovné: Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že

aj poškodená svojím nedbanlivostným konaním taktiež prispela k vzniku škody a to nedodržaním bezpečnej vzdialenosti za vozidlami jazdiacimi pred ňou, nevenovaním dostatočnej pozornosti premávke a nedostatočným prispôbením rýchlosti poveternostným podmienkam, aj keď jazdila povolenou rýchlosťou. Uvedené skutočnosti vyplynuli z výpovede policajta nachádzajúceho sa na mieste nehody ako aj odborného vyjadrenia č. 45/2016 H. X.K. W.. Okrem toho mal súd za to, že žalobkyňa mohla zabrániť vzniku škody aj vzhľadom k tomu, že iné vozidlá prešli týmto kritickým úsekom bez nehody. Aj za predpokladu, že žalobkyňa nemohla vidieť výstražnú svetelnú signalizáciu na služobnom vozidle, pri dostatočnej pozornosti a venovaní sa riadeniu vozidla si nemohla nevšimnúť spomalenie alebo brzdenie pred ňou idúcich vozidiel a teda pri dostatočnej vzdialenosti od nich by bolo v jej možnostiach zabrániť kolízii.

20.1. Odvolací súd sa k určeniu rozsahu spoluzavinenia žalobkyne dostatočne vyjadril v bodoch 61. až 66. napadnutého rozhodnutia, v ktorom uvádzal, že konanie hodnotil z hľadiska ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka, ktoré zakotvuje všeobecnú preventívnu povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo (neminem laedere). Táto povinnosť je vyjadrená slovami, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ide o ochranu života a zdravia, o ochranu majetku, o ochranu prírody a ochranu životného prostredia. Tieto statky sú, prirodzene, chránené aj inými ustanoveniami, či už Občianskeho zákonníka alebo iných právnych predpisov, ktoré s porušením povinností pri ochrane týchto statkov spájajú určité zodpovednostné následky. Toto ustanovenie upravuje prípad, keď škodu síce spôsobila iná osoba (škodca - zodpovednostný subjekt), ale súčasne bola spôsobená aj zavinením poškodeného. Pre posúdenie rozsahu zodpovednosti a zavinenia žalobkyne ako poškodenej vychádzal predovšetkým z Odborného vyjadrenia č. 45/2016 znalca H. X. W., ktorý za priamu technickú príčinu dopravnej nehody označil techniku jazdy vodičky - žalobkyne, ktorá vzhľadom na aktuálnu rýchlosť ňou riadeného vozidla nedodržala stanovenú bezpečnú vzdialenosť za pred ňou jazdiacim vozidlom ako to stanovuje zákonná norma upravujúca podmienky premávky vozidiel na pozemných komunikáciách. Cit. „Ak by žalobkyňa bola dodržala požadovanú vzdialenosť medzi za sebou jazdiacimi vozidlami, bola by si technicky zabezpečila podmienky pre lepší rozhľad pred vozidlo, ako aj vytvorila podmienky pre bezpečné zníženie rýchlosti jazdy ak pred ňou jazdiace vozidlo zníži svoju rýchlosť jazdy.“ Odvolací súd hodnotil spoluzavinenie žalobkyne aj z hľadiska § 441 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených dôvodov dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, a to že škoda bola zavinená aj porušením právnej povinnosti poškodenej, teda žalobkyne, ktorá nedodržala stanovenú bezpečnú vzdialenosť za pred ňou jazdiacim vozidlom, preto za spôsobenú škodu zodpovedá aj samotná poškodená, t. j. žalobkyňa, aj keď v zmysle vyššie uvedeného druhou podstatnou a rovnako významnou príčinou vzniku tejto dopravnej nehody bol konkrétny vyššie popísaný nevyhovujúci stav vozovky v úseku dopravnej nehody, za ktorý zodpovedá žalovaná.

20.2. Dovolací súd súhlasí s názorom odvolacieho súdu, že podľa platných pravidiel cestnej premávky sú vozidlá idúce vzadu povinné rešpektovať vozidlá idúce pred nimi, v prípade že predné vozidlo pribrzdzuje, zadné vozidlá sú povinné na takéto znamenie reagovať a sú zodpovedné za prispôbenie jazdy svojho vozidla vozidlu idúcemu pred nimi.

20.3. Dovolací súd preto dospel k rovnakému záveru, že za podstatnú príčinu vzniku dopravnej nehody po technickej stránke bolo možné označiť techniku jazdy žalobkyne, ktorá nedodržala stanovenú bezpečnú vzdialenosť pred ňou jazdiacim vozidlom, pričom porušenie tejto povinnosti viedlo k reálnemu stretu vozidla žalobkyne s vozidlami jazdiacimi pred ňou a k spôsobeniu škody na zdraví žalobkyne.

21. K námietke žalobkyne o neprimerane prísnom právnom posúdení krátenia náhrady škody na zdraví v rozsahu 50 % titulom spoluviny žalobkyne; sa odvolací súd v bodoch 67. a 68. napadnutého rozsudku jasne a dostačujúco vyjadril, že „hoci pomer akým poškodený znáša spôsobenú škodu podľa § 441 Občianskeho zákonníka súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Určenie miery spoluzodpovednosti má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a

dôkazoch, ktoré by objasnili, akým spôsobom sa okolnosti spočívajúce v konaní poškodeného (žalobkyne) podieľali na vzniku škody. Záver súdu prvej inštancie o 50 % spoluúčasti žalobkyne na vzniku škody založený na porušení právnej povinnosti žalobkyne spočívajúcej v nedodržaní stanovenej bezpečnej vzdialenosti za pred ňou jazdiacim vozidlom, zodpovedá kritériám preskúmateľnosti a zásade spravodlivosti, pretože ak by žalobkyňa dodržala bezpečnú vzdialenosť za pred ňou jazdiacim vozidlom, bola by si technicky zabezpečila podmienky pre lepší rozhľad pred vozidlo, ako aj vytvorila podmienky pre bezpečné zníženie rýchlosti jazdy ak pred ňou jazdiace vozidlo znížilo svoju rýchlosť jazdy. Žalobkyňa technikou svojej jazdy, t. j. nedodržaním stanovenej bezpečnej vzdialenosti za pred ňou jazdiacim vozidlom, podstatnou mierou prispela k vzniku škodlivému následku. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie, ktoré v tomto rozsahu neboli v odvolaní žalobkyne spochybnené, a ktorými je odvolací súd viazaný, plne podporujú na jednej strane síce prísne zohľadnenie spoluúčasti žalobkyne na vzniku škody na jej zdraví, ale v spravodlivej miere prihliadajú na rezignáciu žalobkyne na prevenčnú povinnosť.“

22. Odvolací súd dostatočným spôsobom v bode 75. napadnutého rozhodnutia odôvodnil, prečo žalobkyňu v prejednávanej veci nebolo možné považovať za plne procesne úspešnú podľa § 255 ods. 1 CSP, teda za sporovú stranu, ktorá mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku, pretože žaloba vychádzala z toho, že žalobkyňa nenesie žiadne spoluzavinenie na predmetnej dopravnej nehode a vzniknutej škode, pričom súd prvej inštancie v zhode s odvolacím súdom uzavrel, že toto spoluzavinenie žalobkyne je dané v rozsahu 50 %, a preto nebola namieste úvaha, že výška priznaného plnenia závisela len do úvahy súdu. Výška plnenia bola v konečnom dôsledku ovplyvnená práve zisteným podielom žalobkyne na dopravnej nehode, ktorý bol síce s prihliadnutím na všetky preukázané okolnosti stanovený úvahou súdov, ale táto okolnosť sa netýka len samotného plnenia, ale konkrétnych hmotnoprávných okolností, ktoré spoluurčujú rozsah zúčastnených subjektov (osôb) na okolnosti, z ktorej sa odvodzuje nárok na náhradu škody, teda v danom prípade na predmetnej dopravnej nehode. Výška plnenia, ktoré na základe takto zistených okolností poškodenej žalobkyne patrí, je v tomto kontexte sekundárnou záležitosťou, ktorá je od základu nároku sekundárne odvodená. Inými slovami úvahy súdu prvej inštancie v otázke náhrady trov konania by boli namieste vtedy, ak by uplatnené nároky v žalobe boli plne dôvodné čo do základu, teda bez toho, aby právne významnú úlohu hralo spoluzavinenie žalobkyne a bolo by potrebné úvahou súdu určiť len výšku odškodnenia napríklad v rovine bolestného alebo sťaženie spoločenského uplatnenia. V zmysle vyššie uvedeného je však v prejednávanej veci situácia iná, pretože nárok žalobkyne z hľadiska hmotnoprávneho bol dôvodný len do rozsahu 50 %.

23. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodila aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

23.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 písm. a) CSP) alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľ je teda povinný v

dovolání jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť.

25. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

26. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

27. Dovolateľka v podanom dovolaní, vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nastolila otázku od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu: „zodpovednosť za škodu nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, nepretržitý, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.“(rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/126/2009 z 30.06.2010).

27.1. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Relevantný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“. Aj z ďalších rozhodnutí ústavného súdu (napr. nálezy sp. zn. I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) vyplýva požiadavka na náležité posúdenie dovolania vo vzťahu k jeho prípustnosti - „pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzí právnu otázku, je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane nesmie ani dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu právnej otázky“.

27.2. K argumentácii dovolateľky vo vzťahu k rozhodnutiu sp. zn. 5Cdo/126/2009 dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu a predovšetkým z rozhodnutí súdov oboch inštancií nevyplýva, že by tieto súdy nerešpektovali právne závery obsiahnuté v označenom rozhodnutí najvyššieho súdu, nakoľko nešlo o skutkovo a právne obdobnú vec s vecou, ktorá je predmetom tohto sporu.

28. Dovolací súd teda v prvom rade pristúpil k posúdeniu, či dovolateľka riadne a súlade so zákonom a rozhodovacou praxou najvyššieho súdu definovala a špecifikovala právnu otázku, ktorej vyriešenie dovolaním požaduje podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

28.1. Za právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu potom nemožno považovať otázku, zodpovednosť za škodu nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Otázka položená žalobkyňou preto nespĺňa predpoklady na jej riešenie dovolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, kedy sa nejedná o právnu otázku, od ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo.

28.2. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

29. Dovolateľka v podanom dovolaní, vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nastolila otázku, ktorá nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu v tomto smere riešená: „Pri aplikácii ustanovenia § 441 OZ by konečná úvaha o tom, nakoľko sa na spôsobení škody podieľali jednotlivé zainteresované strany, a teda v akom rozsahu za škodu zodpovedajú, závisí vždy od všetkých skutkových okolností konkrétneho prípadu a od porovnania všetkých okolností, ktoré mohli a mali vplyv na výsledok.“. Podľa dovolateľky obdobný právny názor však pri aplikácii ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka zaujal už Nejvyšší soud České republiky (Uznesenie Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25Cdo/1292/2006, 25Cdo/1293/2006 zo dňa 22.05.2008).

29.1. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

29.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že k posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené nižšie uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aby určitá otázka spĺňala kritérium prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, musí ísť predovšetkým o otázku zásadného právneho významu, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorá je v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ nie je splnený niektorý z týchto predpokladov prípustnosti, dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. V takomto prípade je tu bez ďalšieho dôvod na odmietnutie dovolania a dovolací súd ďalšie podmienky prípustnosti dovolania neskúma. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) sa

vyššie uvedenými kritériami pre náležité uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP neriadil, keď zodpovedajúcim spôsobom nevymedzil nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom tak, ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu.

30. Ešte pre úplnosť treba uviesť, čo patrí do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Dovolací súd pritom pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označila dovolateľka (viď sp. zn. 5Cdo/126/2009). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017).

31. Dovolací súd pre doplnenie poukazuje na to, že technickou príčinou dopravnej nehody sú tie prvky nehodového deja, ktoré vznikli v rozpore s technickým výkladom pravidiel cestnej premávky, a ktoré buď vyvolali kolíznú situáciu, alebo túto znemožňovali odvrátiť. Za podstatnú príčinu vzniku dopravnej nehody po technickej stránke bola označená technika jazdy dovolateľky, ktorá nedodržala stanovenú bezpečnostnú vzdialenosť pred ňou jazdiacim vozidlom, pričom toto porušenie povinnosti ako vodiča viedlo k reálnemu stretu vozidla s vozidlami jazdiacimi pred ňou. Škoda bola tak zavinená aj porušením právnej povinnosti dovolateľky. Ak by dovolateľka dodržala požadovanú vzdialenosť medzi jazdiacimi vozidlami, technicky by zabezpečila podmienky pre lepší rozhľad pred vozidlom a tým by vytvorila podmienky pre bezpečné zníženie rýchlosti jazdy.

32. Nad rámec dovolací súd uvádza, že s ohľadom na konkrétne okolnosti vzniku škody sa súdy s odbornými vyjadreniami znalcov riadne oboznámili, vyhodnotili a určili rozsah spoluzodpovednosti poškodenej (dovolateľky) na vzniku škody, pričom prijali správny záver, že na vzniknutej škode sa musí podieľať aj dovolateľka, ktorá porušila svoje zákonné povinnosti. Avšak čo sa týka rozsahu spoluzodpovednosti dovolateľky, bolo rozhodujúce zistenie, ktoré okolnosti mali priamy, zásadný a podstatný vplyv na vznik škody a v akom rozsahu sa každý zo zúčastnených pravdepodobne podieľal na vzniku škody. V danom prípade bolo rozhodujúcou skutočnosťou pri vzniku škody porušenie povinnosti dovolateľky ako vodičky motorového vozidla, dôsledkom ktorej došlo k dopravnej nehode, pre jej techniku jazdy, ktorá mala vplyv na vznik škody a taktiež zodpovednosť správcu cestnej komunikácie (žalovanej) za existenciu závady v zjazdnosti cestnej komunikácie. Dovolateľka participovala na vzniku škody tým, že porušila prevenčnú povinnosť, aj keď druhou podstatnou a rovnako významnou príčinou vzniku dopravnej nehody bol popísaný nevyhovujúci stav vozovky v úseku dopravnej nehody, za ktorý zodpovedala žalovaná, a preto mieru spoluzodpovednosti dovolateľky na vzniku škody určili súdy správne v rozsahu 50 %.

33. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a zároveň dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP založená nebola a to z dôvodu, že dovolateľkou tvrdenej

odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zistený nebol a pre dovolací prieskum položené otázky nespĺňali požiadavky kladené na formuláciu právnych otázok, a preto dovolanie v časti námietok nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.